gemeente Bunnik

Regionale Dienst Werk en Inkomen - RDWI t.a.v.
het dagelijks bestuur
Postbus 13
3700 AA ZEIST

Ons kenmerk	: zaaknr. [redacted]	Uw kenmerk	:
Datum	: 9 juli 2026	Medewerker	: [redacted]
Bijlagen	: --	Doorkiesnummer	: 030 – [redacted]
Verzonden	: 9 juli 2026		

Onderwerp : Zienswijze Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030 RDWI

Geachte bestuur

Op 24 april 2026 hebben wij de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030 RDWI ontvangen. U heeft de deelnemende gemeenten uitgenodigd om een zienswijze in te dienen. Met deze brief maken wij graag onze zienswijze kenbaar.

Algemeen
Wij onderschrijven de uitgangspunten van de RDWI, waaronder het werken vanuit vertrouwen, het toepassen van de menselijke maat en het bieden van maatwerk. Deze sluiten aan bij de landelijke ontwikkelingen zoals de Participatiewet in Balans, de Wet proactieve dienstverlening en de Wet handhaving sociale zekerheid. Ook waarderen wij de ingezette samenwerking binnen de ZOU-regio en met de Biga Groep, onder meer via het traject ZOU-Werkt!, dat is gericht op een toekomstbestendige uitvoering van Werk en Inkomen. Verder stellen wij ook naar tevredenheid vast dat de RDWI samen met de gemeenten hard werkt om de P&C-kwaliteit beter op orde te krijgen en dat er aan een deel van onze oproepen in de zienswijze op uw Kadernota 2027 wordt voldaan.

Tegelijkertijd constateren wij dat de totale programmalasten in 2027 ten opzichte van 2026 aanzienlijk toenemen. Dit baart ons zorgen, mede tegen de achtergrond van de financiële opgaven waarvoor gemeenten staan. Wij vragen nadrukkelijk aandacht voor de balans tussen ambities en beschikbare middelen en verzoeken u te waken voor kostenstijgingen zonder passende structurele dekking.

Indexering
Wij constateren dat niet volledig is voldaan aan de gezamenlijke oproep van de colleges van B&W (zie bijlage 1) van de Utrechtse gemeenten aan de besturen van gemeenschappelijke regelingen om zich te conformeren aan de indexeringssystematiek van de algemene uitkeringen. Voor 2027 geldt een indexeringspercentage van 2,5%. De gemeente Bunnik herhaalt hierbij de oproep, in lijn met de zienswijze op de Kadernota 2027, om deze systematiek te volgen.

Bedrijfsvoering en apparaatskosten
De begroting laat zien dat de RDWI in 2027 te maken krijgt met meerdere ingrijpende landelijke wetswijzigingen, waaronder de Participatiewet in Balans, de Wet proactieve dienstverlening en de Wet handhaving sociale zekerheid. Hoewel exacte effecten hiervan nog niet gekwantificeerd zijn, wordt het risico op een verzwaring van de uitvoeringslasten wel benoemd.

De gemeente Bunnik vindt het van belang dat de risico's gekwantificeerd worden en expliciet worden verbonden aan de bestuurlijke keuzes over formatie en organisatie. Daarbij gaan wij uit van handhaving

correspondentieadres:
Postbus 5, 3980 CA Bunnik
bezoekadres:
Singelpark 1, 3984 NC Odijk

Tel (030) 659 48 48
Fax (030) 657 03 85
info@bunnik.nl
IBAN NL71 BNGH 028.50.01.566

van de huidige bandbreedte-afspraken, waar in de begroting aan wordt gerefereerd, totdat hierover zorgvuldig een nieuw besluit is genomen. Wij verzoeken de RDWI daarom de risico's en onzekerheden rondom de nieuwe wetgeving, waar mogelijk, concreet te betrekken bij de uitwerking van bandbreedte en scenario's en hierover uiterlijk in het vierde kwartaal 2026 een besluit te nemen.

Inhoudelijke aandachtspunten per thema

BUIG

Wij constateren dat in de begroting voor 2027 een bijstelling heeft plaatsgevonden op de BUIG op basis van de laatste landelijke ramingen. Voor meerdere gemeenten, waaronder Bunnik, wordt voor 2027 een tekort op de BUIG voorzien. Deze tekorten worden grotendeels veroorzaakt door autonome kostenontwikkelingen, zoals de bijstelling van het wettelijk minimumloon.

Wij achten dit echter een zorgelijk signaal, gezien de gemeente Bunnik al meerdere jaren achtereen een tekort realiseert op de BUIG. Wij verzoeken de RDWI om de ontwikkelingen van de BUIG, inclusief de genomen maatregelen, nauwgezet te monitoren en gemeenten tijdig te informeren over risico's en bijstellingen en waar nodig tijdig te betrekken bij inzet van eventuele aanvullende maatregelen.

Loonkostensubsidie

Loonkostensubsidie is een belangrijk instrument om inwoners met een arbeidsbeperking duurzaam naar werk te begeleiden. Wij zien in de begroting dat de inzet op loonkostensubsidie toeneemt. Hoewel deze inzet beleidsmatig gewenst is, vraagt dit om een zorgvuldige afweging. De inzet van loonkostensubsidie gaat veelal gepaard met aanvullende investeringen in begeleiding, zoals jobcoaching, wat ook druk legt op re-integratiemiddelen.

Wij vragen aandacht voor een doelmatige en efficiënte inzet van loonkostensubsidie. Er moet voldoende zicht zijn op duurzaamheid van plaatsingen. Wij verzoeken de RDWI om de effectiviteit van de loonkostensubsidie inzichtelijk te maken in termen van duurzame uitstroom en vermindering van uitkeringsafhankelijkheid (BUIG).

Re-integratie en participatie

De ambitie om inwoners zo snel mogelijk naar werk te begeleiden en tegelijkertijd maatwerk te bieden aan inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt onderschrijven wij.

Tegelijkertijd zien wij een forse stijging op zowel de apparaatskosten als de programmabudgetten re-integratiemiddelen. Hoewel wij de RDWI erkentelijk zijn voor het inzicht in de programmakosten per gemeente, kunnen wij dit nog onvoldoende herleiden naar de daadwerkelijke programmakosten voor Bunnik. Daarnaast lijkt de stijging van de programmamiddelen niet in lijn met de onderbesteding zoals blijkt uit de jaarstukken 2025. Dit vraagt om een duidelijke onderbouwing van zowel de effectiviteit als de structurele noodzaak van de voorgestelde intensivering.

Verder zien wij dat de apparaatskosten re-integratie voor Bunnik in 2027 met 6,3% stijgen ten opzichte van 2026, terwijl de gehanteerde loonindexatie 3,6% bedraagt en er geen sprake is van formatie-uitbreiding. Wij verzoeken om een nadere onderbouwing van deze kostenstijging.

In het licht van het verwachte BUIG-tekort achten wij het van belang dat de inzet van middelen aantoonbaar bijdraagt aan uitstroom naar zo regulier mogelijk en passend werk. Wij verzoeken de RDWI om de inzet van instrumenten en getroffen maatregelen goed te monitoren en de effectiviteit hiervan expliciet te betrekken bij eventuele keuzes in de dienstverlening indien middelen en capaciteit ontoereikend blijken.

Regeling opvang ontheemden Oekraïne

De verwachte overgang van Oekraïense ontheemden naar een reguliere verblijfsstatus, waardoor zij mogelijk een beroep kunnen doen op de Participatiewet, heeft potentieel een groot effect op de dienstverlening van de RDWI. Wij vragen de RDWI om deze doelgroep zo snel mogelijk perspectief te geven op participatie en waar mogelijk, arbeid. Ook achten wij het van belang dat er aansluiting wordt gezocht bij bestaande re-integratie instrumenten en het voorkomen van langdurige afhankelijkheid van voorzieningen. Het inzichtelijk maken wat de verwachte impact is van deze overgang op zowel de programma- als apparaatskosten is hierbij van belang.

Schulddienstverlening
Wij onderschrijven het belang van een kwalitatief goede en toegankelijke schulddienstverlening, zeker gezien de toenemende complexiteit van problematiek waarmee inwoners zich melden. Tegelijkertijd constateren wij dat de druk op de schulddienstverlening blijft toenemen. Dit brengt risico's met zich mee voor zowel de tijdigheid van ondersteuning als voor mogelijke doorwerking naar andere domeinen. Het vraagt mogelijk ook keuzes over de inzet van de dienstverlening in de toekomst.

In lijn met onze oproep in de Kadernota 2027 vragen wij om meer inzicht te creëren in de kosten van schulddienstverlening en dit mee te nemen in de verdere doorontwikkeling van de P&C-cyclus.

Tot slot
De gemeente waardeert de inzet van de RDWI en de inzet van haar medewerkers. Wij vertrouwen erop dat deze zienswijze voldoende duidelijk is en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
de gemeenteraad van de gemeente Bunnik,

de griffier,

dhr. F.J. van der Lubbe

de voorzitter,

dhr. R. van Bennekom

Kerkplein 2
Postbus 200
3940 AE Doorn

T (0343) 56 56 00
F (0343) 41 57 60
E info@heuvelrug.nl

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG

Thema	Samenleving
Team	Regie & Faciliteren
Contactpersoon	[redacted]
Ons kenmerk	ZAAK-2026-0[redacted]
Uw kenmerk	
Datum	30 april 2026
Onderwerp	zienswijze ontwerpbegroting en meerjarenraming
Bijlage(n)	

RDWI
Postbus 13
3700 AA Zeist

Beste geadresseerde,

Op 24 april 2026 heeft u ons de begroting 2027 toegestuurd. Wij spreken onze waardering uit voor de inzet om, samen met de deelnemende gemeenten, te werken aan een inclusieve samenleving waarin inwoners naar vermogen kunnen participeren. Met deze zienswijze geven wij onze reactie op de voorliggende begroting.

Algemeen
Wij onderschrijven de uitgangspunten van de RDWI, waaronder het werken vanuit vertrouwen, het toepassen van de menselijke maat en het bieden van maatwerk. Deze sluiten aan bij de landelijke ontwikkelingen zoals de Participatiewet in Balans.

Wij verzoeken de RDWI de impact van nieuwe ontwikkelingen en wetgeving tijdig inzichtelijk te maken en gemeenten actief te betrekken bij (beleids)keuzes die hieruit voortvloeien. Hierna gaan we op enkele ontwikkelingen nog wat dieper in.

Wij vragen u ook te waken voor ongewenste groei van kosten zonder passende dekking.

Financieel
De stijging van de totale programmalasten nemen ten opzichte van 2026 aanzienlijk toe. Dit baart ons zorgen en vraagt om blijvende aandacht voor doelmatigheid en beheersbaarheid. Wij vragen u de risico's voor gemeenten expliciet te duiden, inclusief mogelijke scenario's. Verder vragen wij aandacht voor de balans tussen ambitie en beschikbare middelen.

In de ontwerpbegroting worden ook een aantal (landelijke) ontwikkelingen genoemd. De effecten daarvan, waaronder de mogelijkheid van structurele lastenverzwaring, worden benoemd zonder de risico's inzichtelijk te maken. Tegelijkertijd constateren we dat deze ontwikkelingen, zoals ook in de begroting wordt aangegeven, gepaard gaan met onzekerheden in wetgeving en mogelijk toenemende druk op zowel de uitvoering als de financiële kaders.

Daarnaast zien wij dat u, ondanks formatie uitbreiding bij de uitvoering van de wet gemeentelijke schuldhulpverlening, niet uitsluit dat wachtlijsten blijven oplopen.

In maart 2024 en november 2024 heeft het AB besloten om in het vierde kwartaal van 2026 een voorstel te doen over een herziening van de huidige bandbreedte. In de zienswijze wordt daarom opgenomen dat de RDWI wordt verzocht verschillende scenario's te ontwikkelen op basis waarvan keuzes gemaakt kunnen worden over structurele of incidentele formatie in relatie tot de kwaliteit van de uitvoering.

Re-integratie en participatie
De ambitie om inwoners zo snel mogelijk naar werk te begeleiden en tegelijkertijd maatwerk te bieden aan inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt onderschrijven wij.

We zien ook een spanning tussen de toenemende complexiteit van de doelgroepen, de uitbreiding of wijziging van wettelijke taken zoals de Participatiewet in balans en de Wet handhaving sociale zekerheid en de beschikbare middelen en capaciteit.

Voorts zien wij in de ontwerp begroting een stijging van de re-integratie middelen, terwijl er in de jaarrekening 2025 nog sprake was van een onderbesteding. Ook zijn niet alle incidentele en structurele middelen benoemd. Middelen uit de arbeidsmarkt zijn weliswaar minder voorspelbaar, een inschatting van de baten blijft achterwege, omdat wordt volstaan met PM-posten. Hierdoor is de ontwerp begroting niet op alle onderdelen transparant.

Wij verzoeken de RDWI om tijdig inzicht te geven welke keuzes gemaakt kunnen worden wanneer middelen en capaciteit ontoereikend blijken.

Loonkostensubsidie
Loonkostensubsidie is een belangrijk instrument om inwoners met een arbeidsbeperking duurzaam naar werk te begeleiden. Wij zien in de begroting dat de inzet op loonkostensubsidie toeneemt. Hoewel deze inzet beleidsmatig gewenst is, vraagt dit om een zorgvuldige afweging. De inzet van loonkostensubsidie vraagt vaak aanvullende investeringen in begeleiding, zoals jobcoaching, wat ook druk legt op re-integratiemiddelen. Hierdoor vragen wij om de inzet van loonkostensubsidie doelmatig en effectief in te zetten. Er moet voldoende zicht zijn op duurzaamheid van plaatsingen. Wij verzoeken de RDWI om de effectiviteit van de loonkostensubsidie inzichtelijk te maken in termen van duurzame uitstroom en vermindering van uitkeringsafhankelijkheid (BUIG).

RooO
De verwachte overgang van Oekraïense ontheemden naar een reguliere verblijfsstatus, waardoor zij mogelijk een beroep kunnen doen op de Participatiewet, heeft grote invloed op de BUIG, re-integratie en begeleidingsinstrumenten. Wij vragen de RDWI om deze doelgroep zo snel mogelijk perspectief te geven op participatie en waar mogelijk, arbeid. Ook achten wij het belangrijk dat er aansluiting wordt gezocht bij bestaande re-integratie instrumenten en het voorkomen van langdurige afhankelijkheid van voorzieningen. Het inzichtelijk maken wat de verwachte impact is van deze overgang op het BUIG-budget en de impact op de uitvoeringscapaciteit is hierbij van belang.

ZOU Werkt
Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van de verdere ontwikkeling van het project ZOU Werkt, waarin de RDWI samen met gemeenten en de Biga Groep werkt aan een integrale aanpak van re-integratie.

Wij zien ZOU Werkt als een kansrijke ontwikkeling richting een toekomstbestendige uitvoering van Werk en Inkomen in de ZOU-regio. De bundeling van krachten tussen RDWI, de Biga Groep en gemeenten kan bijdragen aan een meer samenhangende dienstverlening aan inwoners en een efficiëntere inzet van middelen. Wij benadrukken dat de integrale aanpak niet alleen gericht moet zijn op snelle uitstroom naar werk, maar ook op duurzame participatie en ontwikkeling.

Tot slot
De gemeente waardeert de inzet van de RDWI en de inzet van haar medewerkers. Wij onderschrijven het belang van goede ondersteuning voor onze inwoners, welke geboden wordt door uw organisatie.

Wij kunnen ons vinden in de ontwerpbegroting 2027, maar benadrukken wel dat de genoemde financiële ontwikkelingen en onzekerheden om blijvende aandacht vragen. Wij verzoeken de RDWI om scherp te blijven sturen op kosten en risico's, de gemeenten actief te blijven betrekken en tijdig te rapporteren over voortgang en afwijkingen. De gemeenteraad neemt in november 2026, op basis van een integrale afweging, een definitief besluit over het beschikbaar stellen van de gevraagde middelen bij de vaststelling van de gemeentelijke begroting 2027–2030.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrechtse Heuvelrug,
de secretaris, de burgemeester,

C.M. Beijk G.F. Naafs

Wijk bij Duurstede, 7 juli 2026

Betreft: Zienswijze begroting RDWI 2027

gemeente Wijk bij Duurstede

Aan het bestuur RDWI
t.a.v. B. Ruiter
Het Rond 6E
3701 HS Zeist

Behandeld door: [redacted]
Ons kenmerk: [redacted]

Geacht bestuur,

Op 24 april 2026 heeft u ons de begroting 2027 toegestuurd. Wij spreken onze waardering uit voor de inzet om, samen met de deelnemende gemeenten, te werken aan een inclusieve samenleving waarin inwoners naar vermogen kunnen participeren. Met deze zienswijze geven wij onze reactie op de voorliggende begroting.

Algemeen
Wij onderschrijven de uitgangspunten van de RDWI, waaronder het werken vanuit vertrouwen, het toepassen van de menselijke maat en het bieden van maatwerk. Deze sluiten aan bij de landelijke ontwikkelingen zoals de Participatiewet in Balans, waarin meer nadruk wordt gelegd op vertrouwen, maatwerk en eenvoud in de uitvoering. Tegelijkertijd constateren wij dat deze ontwikkelingen, zoals ook in de begroting wordt aangegeven, gepaard gaan met onzekerheden in wetgeving en mogelijk toenemende druk op zowel de uitvoering als de financiële kaders. Wij verzoeken de RDWI de impact van nieuwe ontwikkelingen en wetgeving tijdig inzichtelijk te maken en gemeenten actief te betrekken bij keuzes die hieruit voortvloeien. Wij vragen u ook te waken voor ongewenste groei van kosten zonder passende dekking.

Financieel
De stijging van de totale programmalasten nemen ten opzichte van 2026 aanzienlijk toe. Dit baart ons zorgen en vraagt om blijvende aandacht voor doelmatigheid en beheersbaarheid. Wij vragen u de risico's voor gemeenten expliciet te duiden, inclusief mogelijke scenario's. Verder vragen wij aandacht voor de balans tussen ambitie en beschikbare middelen.

Wij constateren dat er niet volledig is voldaan aan de gezamenlijke oproep van colleges van B&W van de Utrechtse gemeenten aan de besturen van gemeenschappelijke regelingen. In deze oproep wordt de RDWI onder andere gevraagd zich te conformeren aan de indexeringssystematiek van de algemene uitkeringen. Voor 2027 geldt een indexeringspercentage van 2,5%. De gemeente Wijk bij Duurstede herhaalt hierbij de oproep, in lijn met de zienswijze op de Kadernota 2027, om deze systematiek te volgen. Zoals u weet is de financiële situatie van onze gemeente zeer ongunstig. De gemeenteraad is hierdoor des te meer toe aan een situatie waarbij er binnen de financiële bandbreedte gebleven kan worden. Wij dringen eropaan om ons volgend jaar beter tot afwegingen te laten komen om als gemeenteraad te kunnen beslissen tot het wel of niet inzetten van meer financiële middelen. Hierbij zouden wij binnen de toekomstige kadernota's ook alternatieve scenario's willen zien waarbij er een mogelijkheid is om binnen het indexeringspercentage te blijven.

Re-integratie en participatie
De ambitie om inwoners zo snel mogelijk naar werk te begeleiden en tegelijkertijd maatwerk te bieden aan inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt onderschrijven wij. Wij danken u voor de uitwerking per gemeente van het programmabudget, zoals gevraagd in de zienswijze op de kadernota 2027. We zien een spanning tussen de toenemende complexiteit van de doelgroepen, de uitbreiding of wijziging van wettelijke taken zoals de Participatiewet in balans en de Wet handhaving

sociale zekerheid; en de beschikbare middelen en capaciteit. Wij verzoeken de RDWI om inzicht te geven welke keuzes gemaakt kunnen worden wanneer middelen en capaciteit ontoereikend blijken.

Loonkostensubsidie
Loonkostensubsidie is een belangrijk instrument om inwoners met een arbeidsbeperking duurzaam naar werk te begeleiden. Wij zien in de begroting dat de inzet op loonkostensubsidie toeneemt. Hoewel deze inzet beleidsmatig gewenst is, vraagt dit om een zorgvuldige afweging. De inzet van loonkostensubsidie vraagt vaak aanvullende investeringen in begeleiding, zoals jobcoaching, wat ook druk legt op re-integratiemiddelen. Hierdoor vragen wij om de inzet van loonkostensubsidie doelmatig en effectief in te zetten. Er moet voldoende zicht zijn op duurzaamheid van plaatsingen. Wij verzoeken de RDWI om de effectiviteit van de loonkostensubsidie inzichtelijk te maken in termen van duurzame uitstroom en vermindering van uitkeringsafhankelijkheid (BUIG).

RooO
De verwachte overgang van Oekraïense ontheemden naar een reguliere verblijfsstatus, waardoor zij mogelijk een beroep kunnen doen op de Participatiewet, heeft grote invloed op de BUIG, re-integratie en begeleidingsinstrumenten. Wij vragen de RDWI om deze doelgroep zo snel mogelijk perspectief te geven op participatie en waar mogelijk, arbeid. Ook achten wij het belangrijk dat er aansluiting wordt gezocht bij bestaande re-integratie instrumenten en het voorkomen van langdurige afhankelijkheid van voorzieningen. Het inzichtelijk maken wat de verwachte impact is van deze overgang op het BUIG-budget en de impact op de uitvoeringscapaciteit is hierbij van belang.

Bedrijfsvoering en apparaatskosten
De begroting laat zien dat de RDWI in 2027 te maken krijgt met meerdere ingrijpende landelijke wetswijzigingen, waaronder de Participatiewet in Balans, de Wet proactieve dienstverlening en de Wet handhaving sociale zekerheid. Hoewel exacte effecten hiervan nog niet gekwantificeerd zijn, wordt het risico op een verzwaring van de uitvoeringslasten wel benoemd. De gemeente Wijk bij Duurstede vindt het van belang dat de risico's gekwantificeerd worden en expliciet worden verbonden aan de bestuurlijke keuzes over formatie en organisatie. Daarbij gaan wij uit van handhaving van de huidige bandbreedte-afspraken, waar in de begroting aan wordt gerefereerd, totdat hierover zorgvuldig een nieuw besluit is genomen. Wij verzoeken de RDWI daarom de risico's en onzekerheden rondom de nieuwe wetgeving, waar mogelijk, concreet te betrekken bij de uitwerking van bandbreedte en scenario's en hierover uiterlijk in het vierde kwartaal 2026 een besluit te nemen.

ZOU Werkt
Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van de verdere ontwikkeling van het project ZOU Werkt, waarin de RDWI samen met gemeenten en de Biga Groep werkt aan een integrale aanpak van re-integratie. Wij zien ZOU Werkt als een kansrijke ontwikkeling richting een toekomstbestendige uitvoering van Werk en Inkomen in de ZOU-regio. De bundeling van krachten tussen RDWI, de Biga Groep en gemeenten kan bijdragen aan een meer samenhangende dienstverlening aan inwoners en een efficiëntere inzet van middelen. Wij benadrukken dat de integrale aanpak niet alleen gericht moet zijn op snelle uitstroom naar werk, maar ook op duurzame participatie en ontwikkeling.

Tot slot
De gemeente waardeert de inzet van de RDWI en de inzet van haar medewerkers. Wij onderschrijven het belang van goede ondersteuning voor onze inwoners, welke geboden wordt door uw organisatie. Verder kunnen wij ons vinden in de ontwerpbegroting 2027, maar benadrukken wel dat de genoemde financiële ontwikkelingen en onzekerheden om blijvende aandacht vragen. Wij verzoeken de RDWI om scherp te blijven sturen op kosten en risico's, de gemeenten actief te blijven betrekken en tijdig te rapporteren over voortgang en afwijkingen.

De raad voornoemd,

griffier, voorzitter,

E.W.J. Kuipers P. Doornenbal

Huis van de gemeente: Karel de Grotestraat 30 **postadres:** Postbus 83, 3960 BB Wijk bij Duurstede
t: 0343-595595 **e:** info@wijkbijduurstede.nl **w:** www.wijkbijduurstede.nl

Algemeen en Dagelijks Bestuur RDWI
Postbus 13
3700 AA ZEIST

Datum	7 juli 2026	**Ons kenmerk**	[redacted]
		Uw kenmerk	
Bijlage(n)	-	**Behandeld door**	[redacted]
Onderwerp	Zienswijze ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 RDWI	**Portefeuillehouder**	***

Geacht bestuur,

Wij danken u voor de toezending van de ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming 2028–2030. Met deze zienswijze geven wij onze aandachtspunten en overwegingen mee voorafgaand aan de vaststelling van de ontwerpbegroting door het Algemeen Bestuur op 9 september 2026.

1. Algemeen beeld

Wij onderschrijven de uitgangspunten, zoals werken vanuit vertrouwen, de menselijke maat en maatwerk. Deze uitgangspunten sluiten goed aan bij landelijke ontwikkelingen, waaronder de Participatiewet in Balans, waarin meer nadruk wordt gelegd op vertrouwen, maatwerk en eenvoud in de uitvoering. Wij waarderen tevens uw inzet in een periode met stijgende instroom, complexere ondersteuningsvragen en aanvullende taken, zoals de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).

De begroting geeft een helder beeld van de opgaven, maar wij beseffen dat de financiële- en uitvoeringsrisico's die voortkomen uit nog onzekere landelijke ontwikkelingen nog niet overal concreet zijn uitgewerkt in deze begroting. Tegelijkertijd neemt echter de financiële druk op gemeenten toe en worden wij geconfronteerd met onzekerheden in het meerjarenperspectief.

Wij vragen u daarom om de impact van nieuwe wetgeving en (landelijke) beleidsontwikkelingen voor dit exploitatiejaar zo snel als mogelijk inzichtelijk te maken en de gemeenten actief te betrekken bij keuzes die hieruit voortkomen.

2. Financiële aandachtspunten

Stijging programmalasten

De stijging wordt vooral veroorzaakt door BUIG, Bbz, RooO en apparaatskosten.

De begroting benoemt landelijke ontwikkelingen, maar de structurele component en de bijbehorende risico's worden nog onvoldoende geduid. Voor gemeenten is het essentieel om tijdig inzicht te hebben in de mate waarin deze ontwikkelingen leiden tot structurele lastenverzwaringen en tot aanvullende uitvoeringsdruk.

Wij verzoeken u om een nadere duiding van de structurele component van deze stijgingen en de risico's voor de meerjarenraming, zodra dat mogelijk is.

BUIG-ontwikkeling

De begroting laat zien dat de BUIG-lasten in 2027 verder stijgen, maar dat de ontwikkeling van het bestand gelijke tred houdt met landelijke trends. Tegelijkertijd constateren wij dat het financiële beeld voor de gemeente Zeist is gewijzigd. Waar Zeist lange tijd een voordeelgemeente was, is dit beeld sinds 2026 gekanteld. De meerjarenraming laat voor ons nu een negatief resultaat op het BUIG-budget zien. De huidige ontschottingssystematiek vergroot daarbij dit financiële nadeel verder.

In onze zienswijze op de jaarstukken 2025 hebben wij recent reeds aangegeven dat deze ontwikkeling aanleiding geeft om de solidariteitsverdeling en de onderliggende systematiek opnieuw te bezien.

Apparaatskosten en formatie

De stijging wordt verklaard door indexatie, hogere materiële kosten en eerdere aanpassingen uit de kadernota. Tegelijkertijd constateren wij dat wachttijden en werkdruk onder druk kunnen blijven staan, ondanks de voorgestelde formatie-uitbreiding.

Volgens onze berekeningen stijgen de personeelslasten als onderdeel van de apparaatskosten ten opzichte van de begroting 2026 met 6,2%. Wij verzoeken de RDWI om een nadere onderbouwing van deze stijging. Hiernaast verzoeken wij om inzicht te geven in de onderbouwing van de apparaatskosten per onderdeel, zoals inburgering en schulddienstverlening.

Het AB heeft in 2024 besloten dat in Q4 2026 een voorstel wordt voorgelegd over herziening van de bandbreedte. Wij verzoeken de RDWI om hiervoor scenario's uit te werken waarin de relatie tussen formatie, wachttijden en uitvoeringskwaliteit inzichtelijk wordt gemaakt.

Wet Inburgering

De begroting geeft aan dat de risico's binnen de Wet Inburgering nog niet volledig kwantitatief kunnen worden onderbouwd. Wij willen benadrukken dat dit risico voor gemeenten aanzienlijk is. Op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren zien wij dat de taakstelling in de praktijk fors is toegenomen; in onze regio is deze zelfs ongeveer verdrievoudigd. Daar staan tot nu toe geen extra rijksmiddelen tegenover voor de gemeenten.

Deze ontwikkeling heeft directe gevolgen voor uitvoeringscapaciteit, begeleiding en financiële druk op zowel specifieke uitkeringen als de BUIG. Wij verzoeken de RDWI om deze risico's explicieter te duiden en te voorzien van scenario's die inzicht geven in de mogelijke groei van de taakstelling en de impact op middelen, formatie en uitvoeringskwaliteit.

3. Inhoudelijke aandachtspunten

Re-integratie en effectiviteit

De ambitie om inwoners zo snel mogelijk naar werk te begeleiden en tegelijkertijd maatwerk te bieden aan inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt onderschrijven wij.

Wij zien echter ook een spanning tussen toenemende complexiteit van doelgroepen, uitbreiding van wettelijke taken en de beschikbare middelen. De stijging van re-integratiemiddelen in deze begroting staat haaks op de onderbesteding in 2025, dalende inkomsten uit parttime werk en achterblijvende uitstroom. Dit vraagt om een duidelijke onderbouwing van zowel de effectiviteit als de structurele noodzaak van de voorgestelde intensivering.

Wij verzoeken u om een nadere onderbouwing van specifiek het geraamde budget 'overige re-integratie instrumenten' en inzicht in de wijze waarop deze zich verhouden tot de realisatiecijfers over 2025.

Loonkostensubsidie

Loonkostensubsidie is een belangrijk instrument voor duurzame plaatsingen. De inzet neemt toe, maar vraagt vaak aanvullende investeringen zoals jobcoaching. Dit legt extra druk op re-integratiemiddelen.

Wij verzoeken u om de effectiviteit van loonkostensubsidie inzichtelijk te maken in termen van duurzame uitstroom en vermindering van uitkeringsafhankelijkheid

RooO Oekraïne

De verwachte overgang van Oekraïense ontheemden naar een reguliere verblijfsstatus, waardoor zij mogelijk een beroep kunnen doen op de Participatiewet, heeft grote invloed op de BUIG, re-integratie en begeleidingsinstrumenten. Wij vragen u om deze doelgroep zo snel mogelijk perspectief te geven op participatie en, waar mogelijk, arbeid. Ook achten wij het belangrijk dat er aansluiting wordt gezocht bij bestaande re-integratie instrumenten en het voorkomen van langdurige afhankelijkheid van voorzieningen. Het is van belang inzichtelijk te maken wat de verwachte impact is van deze overgang op het BUIG-budget en de impact op de uitvoeringscapaciteit.

ZOU Werkt
In Zeist is met belangstelling kennisgenomen van de verdere ontwikkeling van het project ZOU Werkt, waarin de RDWI samen met gemeenten en de Biga Groep werkt aan een integrale aanpak van re-integratie.
Wij zien ZOU Werkt als een kansrijke ontwikkeling richting een toekomstbestendige uitvoering van Werk en Inkomen in de ZOU-regio. De bundeling van krachten tussen RDWI, de Biga Groep en gemeenten kan bijdragen aan een meer samenhangende dienstverlening aan inwoners en een efficiëntere inzet van middelen. Wij benadrukken dat de integrale aanpak niet alleen gericht moet zijn op snelle uitstroom naar werk, maar nadrukkelijk ook op duurzame participatie, ontwikkeling en maatschappelijke zelfstandigheid.

4. Tot slot

De gemeenteraad van Zeist kan zich vinden in de ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030, maar benadrukt wel dat de genoemde financiële ontwikkelingen en onzekerheden om blijvende aandacht vragen. Verzocht wordt om scherp te blijven sturen op kosten en risico's, de gemeenten actief te blijven betrekken en tijdig te rapporteren over de voortgang en eventuele afwijkingen.

Wij danken de RDWI voor de opgestelde begroting en de samenwerking in de regio en vertrouwen erop dat deze zienswijze wordt betrokken bij de verdere besluitvorming binnen het Algemeen Bestuur. Een reactie zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Zeist,

de gemeentesecretaris,

dr. H.S. Grotens

de burgemeester,

drs. J. Langenacker